

TĖVIŠKĖS AIDAI



Nr 30 (1767) 1991 m. rugpjūčio mėn. 6 d. XXXVI METAI Melbourne

Svenčiausios Mergelės Marijos į dangų ėmimo šventė - žolinė



Rugpjūčio 15 d. Sibiro lietuvaicių prašymas: „Marija, gelbėk kraują ir ašaromis, pasiaukojimu ir meile išpuoštą žemę. Marija, sužadink mūsų krūtinę milžinų galia, išlaikyk skaisčią Tautos dvasią... apšviesk klystantčius, gelbėk mirusius karžygius, leisk prisikelti mūsų šventai Lietuvai!“

BESIŠYPSANČIOJI MADONA

Dangun Ėmimo šventė

Vilniaus Katedroje šv. Kazimiero koplyčios altoriuje yra graži skulptūra: vaizduojama Dievo Motina su nepaprastai maloniu šypsniu veide. Besišypančioji Madona! Tai savos rūšies retenybė. Mes daugiau esam pratę vaizduotis Mariją susimąsciusią, liūdinčią, sopulingą, kaip linksmą, besišypančią, laimingą. Tiesa, kad Dievo Motinai teko sunki dalis ant žemės: ji vargo, kentėjo, ir jos skausmas viršijo mūsų pakeliamus skausmus. Tačiau ji turėjo ir laimingų valandų, išgyveno džiaugsmingų momentų. Ji verkė, bet ne kartą ir šypsojos, ir turbūt daugiau kartų šypsojos negu verkė, nes nekaltumas ir šventumas jai leido šypstis net ir tada, kai skausmas širdį gėlė.

Svenčiant Marijos Dangun Ėmimo šventę, prieš mūsų akis atsistoja, aišku, ne verkiančioji, bet besišypančioji Madona, nes tai yra jos išaukstinimo, garbės ir džiaugsmo šventė.

Nuo seniausių laikų Bažnyčioje buvo gyvas tikėjimas, kad Marija

Rašo L. Tulaba

buvo paimta į dangų su kūnu. Šis tikėjimas visais laikais gyvai atsispindėjo kaip Rytų, taip ir Vakarų Bažnyčios liturgijoje. Bažnyčios rašytojai, mokytojai ir teologai amžių eigoje Dievo Motinos Dangun Ėmimo tiesą svarstė, aiškino ir pagrindė. Popiežius Pijus XII, prašomas visų kraštų vyskupų, teologų ir tikinčiųjų šią visuotinai tikėtą, iš Apreiškimo išplaukiančią, su kitomis apreiškimais tiesomis ankštai surištą ir labai suderintą, mokslškai išaiškintą ir pagrįstą tiesą, 1950 metais Visų Šventųjų šventėje, dalyvaudant daugumai Kardinolų Kolegijos narių, keliems šimtams vyskupų, tūkstančiams kunigų ir šimtams tūkstančių tikinčiųjų, iškilmingai paskelbė oficialia tikėjimo tiesa, kitaip tariant, dogma.

Marijos Dangun Ėmimo šventė yra džiaugsmo šventė. Džiaugiasi Nekalčiausioji Mergelė, nes tai jos išaukstinimo ir pilnutinio atlyginimo, bei nuopelnų pripažinimo šventė. Savo

džiaugsmo ir savo pilnutinėje laimėje ji šyposi nūdien mums - žemės vaikams, kaip taip pat dangaus angelams ir šventiesiems.

Džiaugiasi dangus, nes ši diena davė jam karalienę, kuri šviečia visiems šventiesiems pilnutinės žmogystės pilnutine garbe ir laime. Angelų ir šventųjų chorai gieda nūdien džiaugsmo Magnificat, dėkodami Amžinajam Tėvui, kad Jis išaukštino savo Sūnaus ir visų žmonių Motiną.

Džiaugtis turime ir mes. Ir kaip nesidžiaugtume. Juk Marija yra mūsų Motina, o motinos džiaugsmas yra vaikų džiaugsmas, kaip motinos laimė yra vaikų laimė. Juo labiau turime džiaugtis, kadangi nūdien minimas Marijos išaukstinimas davė mums danguje nelygstamą (galios, atjautimo ir noro atžvilgiu) užtaręją, o taip pat pastatė prieš mus neišblėstantį pavyzdį, kaip per nekaltumą ir vispusišką Dievo tarnybą pasivedimą galima pasiekti pilnutinį mūsų žmogiško gyvenimo

Tauragės tarybų deputatų kreipimasis

Mes, Nepriklausomos Lietuvos Respublikos Tauragės rajono tarybų deputatai, susirinkę į neeilinę sesiją pažymėti taikių Lietuvos gyventojų deportacijos į atšiauriausius TSRS rajonus rūsčių 50 metų jubiliejų, kreipiamės į Jus, gerbiamas Prezidentė, į TSRS Aukščiausiąją Tarybą ir Ministrų Tarybą. Jeigu Jūs tikrai nuoširdžiai smerkiate stalinizmą, jo vykdytą tautų genocido politiką nebeleiskite jai tęstis. Vardan atminties šimtų tūkstančių Lietuvos gyventojų, žuvusių neapbrėpiamose Sibiro platybėse, vardan dešimčių tūkstančių, nukankintų KGB rūsiuose, neleiskite toliau lietus nekaltam kraujui.

Jūsų geros valios pakanka tam, kad nesikartotų 1991 metų sausio įvykiai Vilniuje, kad TSRS desantinė kariuomenė, iš Maskvos vadovaujamas OMON-as neluositų ir nežudytų Nepriklausomos Lietuvos pasienio tarnybų ir muitinių darbuotojų. Tegul pasibaigia Lietuvoje gyvenančių lietuvių, rusų, lenkų, baltarusių, karaimų, žydų ir kitų tautybių žmonių kančios, kurias neša svetimos valstybės kariuomenė. Šių metų vasario 9 dieną Lietuvoje vykusiame apklausoje visų tautybių žmonės nedviprasmiškai pasakė, kad nori gyventi Nepriklausomoje demokratinėje Lietuvos Respublikoje. Netrukdykite, bet padėkite įsikūnyti šiam apsisprendimui. Neturėkite vilčių, kad naujos žudynės, iki dantų ginkluoti desantininkai privers pakeisti laisvės oro įkvėpusios Lietuvos liaudies valią.

Todėl šią rūstaus jubiliejaus dieną prašome: nutraukite beprasmišką terorą prieš Nepriklausomą Lietuvos Respubliką, leiskite Lietuvai laisvai kurti savo ateitį. Pradėkite teisingą dialogą su Lietuva. Prašome taikos ir tarpusavio supratimo. Tegul Lietuvos ir TSRS tarpusavio santykių istorija nuo šiol būna be iškraipymų, nes istorijos nepakeisi

Nepriklausomos Lietuvos
Respublikos
Tauragės rajono, miestų apylinkių
Tarybų deputatai

atbaigimą, jį apvainikuojant dangiška garbe. Turime džiaugtis ir neatsidžiaugti, kadanti ši šventė mums kalba apie mūsų prisikėlimą; kadangi ji pakyla virš mūsų horizonto kaip gyvenimo saulė, išsklaidydama virš jos susirinkusius mirties baimės rūkus. Džiaukimės taigi ir dėkokime Viešpačiui, kad Jis išaukštino mūsų dangiškąją Motiną, kad Jis davė mums ne tik verkiančią, bet ir besišypančią Madoną, kurios šypsniš neša laimę dangui ir žemei.

Rugpjūtis - Katalikiškos spaudos mėnuo

Australijos vyskupai šį mėnesį skelbia katalikiškos spaudos mėnesiu, kad visi tikintieji remtų ir skaitytų katalikišką spaudą. Kviečiame ir mes visus apsimokėti prenumeratą, kurie dar jos neapsimokėjo, pratęsti jau ir už ateinančius metus, savo auką paremti „Tėviškės Aidus“. Savo giminėms Lietuvoje užprenumeruokime „Tėviškės Aidus“. Oro paštu metinė prenumerata į Lietuvą \$100.

Australijos Lietuvių Katalikų Federacijos Valdyba

Mūsų mielaji „Tėviškės Aidų“ Redaktorių KAZIMIERA MIELDAŽI, sulaukusį 75 Metų savo amžiaus garbingos sukakties ir jubiliejaus, nuoširdžiai sveikiname ir dėkojame už tą didelį pasišventimą, sugebėjimą ir savanorišką darbą su savo gausiais bendradarbiais. Gausios Dievo palaimos ir Dangaus Motinėlės globos!

ALK Federacijos Valdyba

1991-ųjų rugpjūčio 23-oji: Liepsnojančias Baltijos Kelias

Lietuvos Sąjūdžio ir Latvijos bei Estijos Liaudies Frontų Baltijos Taryba susirinko tą dieną (birželio 26-ąją), kai omonininkai Vilniuje dar kartą įžūliai pademonstravo, jog okupacija, įvykdyta pagal Stalino-Hitlerio susitarimą, tebesitęsia įgydama vis agresyvesnes formas. Tam, ko negali padaryti armija, pasitelkiami ginkluoti banditai.

Šio Baltijos Tarybos posėdžio darbotvarkė, galima sakyti, nulemta dar 1939-aisiais. Nuo tol praėję 52 metai tik patvirtino tai, apie ką mes privalome kalbėti šiandien, apie ką žino visas pasaulis. Ir šių metų rugpjūčio 23 dieną, matyt, dar gyvenime sovietinės armijos „globojami“, OMON-o ir kitų sovietinių spec. dalinių „šefuojami“; tai trukdo mums tapti normaliomis valstybėmis su pačiu kontroliuojamomis sienomis, su sava valia nustatyta ekonomika, vidaus ir užsienio politika. Be abejo, ateis laikas, kai svetimos šalies partijos padaliniai negalės kviesis smogikų svetimšalių, kurie žudo mūsų piliečius, jėga užimtinę valstybinius pastatus, trukdo skeisti teisingą informaciją, degina pasienio postus ir kitokiais būdais terorizuoja visuomenę.

Tasai laikas ateis nepaisant visų

priešiškų išorės ir vidaus jėgų pastangų. Tačiau ateinančią rugpjūčio 23-ąją dar privalome kalbėti apie tą spygliuotą vielos vainiką, kuris trims Baltijos valstybėms dar tebėra uždėtas ir tebesrūva kraujas iš jo padarytų žaizdų. Tai ne tik simbolinis įvaizdis: tai - REALIOS žmoniy AUKOS. Gimtoji Lietuvos žemelė amžinam poilsiui priglaudė žuvusius didvyrius. O kiek dar jų prarado laimė džiaugtis gyvenimo pilnatve, nes buvo sužeisti arba suluošinti? Kiek našlaičių liko vien po sausio įvykių Vilniuje ir Rygoje?

Apie sovietinio genocido, besitęsiančio 52 metus, aukas kalbėsime visą laiką. Tai mūsų istorija - rūsti, kruvina, tragiška.

Baltijos Taryba nutarė dar kartą priminti visam pasauliui, kad mūsų valstybėms tebegresia sovietinis pavojus. Todėl turi būti paruošti laukai, įgalinantys dieną ar naktį pranešti kaimynams, apie naujus pavojus, kurie kyla nepanaikinus Ribentropo-Molotovo pakto pasekmę. Tai bus LIEPSNOJANTIS BALTIJOS KELIAS - 600 kilometrų ligio laužų virtinė, pradėdant nuo sovietinės armijos užgrobtą televizijos bokšto Vilniuje per Latviją iki Didžiojo

Hermano bokšto Taline. Pirmąjį pavojaus laužą uždegs Vilniaus televizijos bokšto gynėjai, nepabūgę sovietinių tankų, beginkliai stoję prieš visa naikinančią kruvinai raudoną armiją. Jie nugalėjo, išgelbėdami Lietuvą, Latviją ir Estiją nuo dar didesnio pavojaus, nes panašus sovietinis scenarijus, įteisinantis okupaciją, laukė savo eilės Rygoje ir Taline.

Liepsnojančias Baltijos Kelias, kurį pačiam uždegs lietuviai, latviai ir estai, dar kartą parodysi pasauliui: MES ESAME, MES NEPABŪGOME, TEBESAME PASIRYZĘ SIEKTI SAVO BENDRO TIKSLO. Apie tai akcijos metu bus kalbama per radiją bei televiziją, tai bus parašyta piketuojančių sovietinės armijos bazes plakatuose, tai skelbs bažnyčių varpų skambesys. Apie tai kalbės visų mūsų širdys.

Baltijos Taryba kviečia visus, kam yra brangios laisvės ir nepriklausomybės idėjos, atvykti į Baltijos Kelią trasą. Šių metų rugpjūčio 23-ąją, uždegtą pavojaus laužus, parodysi, kad mes esame pasiruošę ne tik sutikti pavojų, bet ir laimėti.

Alfonsas Vaišnoras
Baltijos Tarybos narys

KARO „NUSIKALTĖLIAI“

Dr. A. Viliūnas

Mūsų išeivijų bendruomenės vadovai (įtariu, kad ir viso pasaulio lietuvių bendruomenių vadovai) bijo ir nedrįsta pasakyti pasaulio galingiesiems kad žydai apšmeižė ir išniekino lietuvių bendruomenę, o tuo pačiu, netiesioginiai, ir lietuvių tautą, viešai apskelbdami ją žmonių (daugiausia žydų) žudikais, ir kad tai jie pasiryžo įrodyti krašto teismuose, 1988 m. gruodžio mėn. išleidus atitinkamą įstatymą.

Bent Australijoje buvo paskirtas spec. prokuroras Bob Greenwood, O.C. tirti karo nusikaltėlius. 1989 m. pradžioje Australijos ministras pirmininkas Bob Hawke viešai pareiškė spaudai, kad jo tikrom informacijom mažiausiai 20 karo nusikaltėlių laike sekančių trijų mėnesių būsią patraukti į teismą ir, jo nuomone, būsią nubausti. Ministras pirmininkas pareiškė, kad tų nusikaltėlių tarpe esą pabaltiečiai-estai, latviai ir lietuviai. Tai buvo paskelbta vieno iš didžiausių dienraščių, „Sun-Herald“, pirmame puslapyje. 1991 m. balandžio 3 d. kito pagrindinio dienraščio „The Australian“ 4 psl. yra žinia, kad Mr. B. Greenwood, O.C., atsisakė dirbti ir viešai pareiškė, kad nežūrind milijoninių dolerių, nežūrind fakto, kad jis turi iki 600 pavardžių, patiektų jam Sovietų S-gos ir tuometinių Rytų Europos

valdžių ir daugiausia iš Izraelio, jis nemanoma, kad nors vienas iš jų galėtų būti nuteistas. Ir jis, ištyręs 576 bylas, atmetė. Vienintelį asmenį, kurį jis patraukė į teismą ir kurio pavardė buvo linksniojama australų spaudoje, buvo Ivan Polyukovich, 74 metų pensininkas iš Adelaidės; diena prieš teismą jis buvo pašautas, bet tebėra gyvas. 1990 m. rugsėjo 17 d. Aukštasis Teismas po to, kai I. Polyukovich advokatas padavė prašymą šią bylą atmesti, nutarė bylą sustabdyti ir paskelbė, kad galutinį nutarimą karo nusikaltėlių klausimu padarys lapkričio mėnesio gale. Tuo pačiu bus nutarta, ar byla prieš I. Polyukovich bus tęsiama ar, kaip

Subankrotavo „Bank of Credit and Commerce International“, kuris turėjo bankų tinklą visame pasaulyje, o centras Londone ir Luxemburge. Depositoriai, patikėję savo pinigų šitam bankui, žada prarasti nuo 4 iki 15 milijardų dolerių. Pasirodo, kad bankas veikė su tikslu apvogti savo klientus. Milijardinės apgavystės kartojasi visose pasaulio dalyse, įskaitant ir Australiją. Gaila, kad neatsiranda kokia tarptautinė institucija, kuri ištirtų ir paskelbtų tų milžiniškų apgavysčių autorius.

nekonstitucinė - kaip ir kitų bylos - bus sustabdyta. Mano didžiausiam nustebimui Aukščiausias Teismas lapkričio gale svarstė šį klausimą ir padarė nutarimą, kuris buvo paskelbtas australų spaudoje labai maža žinute, paskutiniame puslapyje, kad teismas, turėdamas svarbesnių reikalų, atideda šio klausimo svarstymą neribotam laikui. Šis nutarimas niekada nebuvo paskelbtas lietuviškoje spaudoje. Mano nuomone tai reiškia, kad teismas šio klausimo niekad nesvarstys ir jis liks „kabėti ore“, ir kad niekada nebus nuspręsta, ar karo nusikaltėlių klausimas yra konstitucinis ar ne. Ligi šiol Aukščiausiojo Teismo sprendimo dar neturima.

„Laisvoji Lietuva“ Nr. 11

Šių metų S. Sąjungos grūdų derlius žada būti tik 190 milijonų tonų dėl sausros Vakariniame Sibirioje, Kazachstane ir dalyje Ukrainos. Pereitų metų derlius buvo 260 milijonų tonų, kurio dalis supuvo laukuose. Vistik 218 milijonų tonų pasiekė sandėlius. Maskva turėjo pirkti užsienyje 30 milijonų tonų grūdų. Šiais metais ko gero reiks nusipirkti 40-50 milijonų tonų, tik nėra tam dezvų izde. S. Sąjungai Vakarų pagalba yra būtina. Jei ne, bus badas.

Sovietų kompartijos privilegijuotieji skuba beveik veltui nusipirkti įstaigias „dačas“, modernizuotas valstybės pinigais. Vienas iš pasinaudojusių tokia „privatizacija“, pagal Londono televiziją, yra buv. min. pirm. Ryžkovas. Ar Lietuvos pareigūnai nepaseks šituo „pavyzdžiu“? Manykim, kad ne.

Published by Val. Čižauskas
38 Coghlan St., Nidre, 3042
President of the Lithuanian
Catholic Federation

ĮVYKIAI

Lietuvos respublikos vyriausybės Statistikos departamentas paskelbė duomenis apie nuostolius, kuriuos Lietuvos ūkiui ir gyventojam per šiu metų sausio - gegužės mėnesius padarė sovietų okupacinė kariuomenė. Nuostolių iš viso padaryta jau maždaug už 80 milijonų rublių. Vien tik užgrobtas, sunaikintas turtas įvertinamas apie 70 milijonų. Per tą laiką nepagaminta produkcija, neatlikta darbu, nesuteikta paslaugų už daugiau negu penkis milijonus rublių. Netekta medžiagų, žaliavų, tenka saugoti gyvybiškai svarbius objektus nuo okupacinės kariuomenės grobimo, todėl negauta vienas kabelis 6 milijono rublių numatyto pelno. Dėl gyventojų sužalojimų reikėjo išmokėti kompensacijas, pašalpas. Tai tik tie nuostoliai, kuriuos galima apskaičiuoti, įvertinti. Žmonių aukos, moralinės traumos tai jau kiti nuostoliai, dar baisesnį nusikaltimų sąskaitos puslapiai.

Privaciose audiencijose, tarp kitų asmenų, Sventasis Tėvas priėmė Lvovo ukrainiečių vyriausiąjį arkivyskupą kardinolą Lubachivskį ir apaštalinį pranciūją Olandijoje arkivyskupą Audrį Bačkį. Kardinolas Lubachivskis į Romą sugrįžo iš Ukrainos, kur buvo nuvykęs pirmą kartą po penkiadesimties metų ir išbuvo apie tris mėnesius. Apaštalinis pranciūjas Olandijoje arkivyskupus Bačkis neseniai lankėsi Lietuvoje, kur dalyvavo Vilniaus arkivyskupo Julijono Steponavičiaus laidotuvsė.

Italų žinių agentūra ANSA praneša iš Maskvos, kad buvusio Ekaterinburgo, dabar Sverdlovsko, stačiatikių vyskupija kanonizuos bolševikų nužudytą paskutiniojo Rusijos caro Mikalojaus II-ojo giminaitę didžiąją kunigaikštienę Elzbieta Fiodorovną. Pasak agentūros, Sverdlovsko stačiatikių vyskupija vėliau numatanti kanonizuoti ir kitus bolševikų nužudytus caro šeimos narius.

Vašingtone jau trečią dieną nusiginklavimo klausimais tariasi Amerikos ir S. Sąjungos užsienio r. ministrai. Jie siekia parengti strategines ginkluotės apribojimo sutartį prieš amerikiečių ir sovietų viršūnių susitikimą. Gorbachiovui labai rūpi, kad kuo greičiau įvyktų jo susitikimas su prezidentu Bush'u Maskvoje. Manoma, kad paskutiniuosius nesutarimus dėl strateginės ginkluotės apribojimo sutarties sieks pašalinti abiejų kraštų prezidentai, kai jie susitiks Londone liepos 17 dieną.

Tarptautinė laikraščių leidėjų federacija šiomis dienomis Liuksemburge surengė Europos spaudos darbuotojų suvažiavimą, kuriame pirmą kartą gausiai dalyvavo laikraščių leidėjai, redaktoriai ir bendradarbiai iš įvairių Vidurio bei Rytų Europos kraštų. Buvo svarstomi spaudos darbuotojų uždaviniai būsimoje suvienytoje Europoje, nustatytos gairės spaudos darbuotojų glaudesniai tarpusavio bendradarbiavimui, pasikeista nuomonėmis, kaip apsaugoti spaudos skirtingas kultūras ir ypatybes, taip pat spausdinto žodžio aukšto lygį nuo niveliuojančių rinkos reikalavimų.

TEVISKĖS AIDAI

18 Henry St., Kensington, Vic. 3031. Tel. 376 7355
LEIDŽIA AUSTRALIJOS LIETUVIŲ KATALIKŲ FEDERACIJA

Redaktorius Kazys Mielažys. Korespondencijas, straipsnius, skelbimus, prenumeratas siųsti viršuje nurodytu adresu. Prenumeratos kaina metams \$30. Kituose kraštuose \$35. Atskiras numeris \$1.00. Skelbimai už skilties vieną cm. - \$2.00. Nuolatiniams skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taisy savo nuožiūra.

DIPLOMATIJA

Rašo Dr. Jonas Kunca

Mūsų tauta turi aiškų bendrą tikslą: atgauti nepriklausomybę. Kai okupanto pusėj stovi 4 milijonų armija ir mūsų krašto ekonomija daug priklauso nuo S.Sąjungos žaliavų, jėga atsiekti mūsų tikslo mes negalime. Bėlika tam diplomatinis, atseit, derybų kelias, arba laukimas, kol okupanto jėgos subyrės tiek, kad jis negalės pasipriešinti mūsų nepriklausomybės įgyvendinimui.

Paskutinė galimybė yra gundanti, nes ji reikalauja tik išlaikyti šalį kuo geresnėj padėtyj iki tas momentas ateis. Deja, niekas nežino, kuomet iširs sovietų imperija. Gal jau tuoj pat, bet tai gali ir užtrukti. Yra ir kitų pavojų. Jei kultų pilietinis karas S.Sąjungoj prieš atsiskyrimą nuo jos gerai kontroliuojamom sienom, neramumai persimestų ir į Lietuvą. Galėtų mūsų šalį užplūsti simtai tūkstančių pabėgėlių.

Be to, jau esame pasirinkę diplomatinį kelią, kuris atnešė kai kurių gražių laimėjimų, bet kartu ir nuostolių. Per tą trumpą laiką pasaulis pažino lietuvių tautą kaip narsią, vieningą ir ištroškusią laisvės ir demokratijos. Pati Maskva, nors ir viešai neprisipažįsta, greičiausiai nebetiki, kad galėtų lietuvius išlaikyti imperijos sąstate prieš jų norą. Vakarų vadai nebėra tikri, kad S.imperijos integralumas galėtų būti išlaikytas. Net tikri jie nei dėl Gorbačiovo ir jo reformų ateities. Baltijos valstybių nepriklausomybė jiems darosi priimtinesnė.

Deja, derybos su Maskva ne tik nieko neatsiekė, bet net neprasidėjo. Komisijų sudarymas ir kalbos apie jų galimus susitikimus, nėra jokios rimtos derybos. Antra vertus, be susitarimo su Maskva, negalim atsiekti mūsų tikslo diplomatinio keliu.

Bėlika vartoti abu kelius. Kai laukiame, atrodo, neišvengiamo imperijos subyrėjimo, turim mėginti toliau ir diplomatinį kelią, kad tuo būdu pagreitinti tikslo atsiekimą arba nors pakelti šalies ekonominį stovį, pasiekusį krizės laipsnį. Kad mūsų diplomatinės pastangos būtų sėkmingesnės, reikia šį metodą patobulinti. Iki šiol neturim aiškios diplomatinės gairių. Trūksta organizuotumo ir koordinacijos. Diplomatinėi akcijai neužtenka užsienio r.ministerio. Jam reiktų turėti grupę išmintingų patarėjų savo ministerijoj, o svarbesnėse Vakarų valstybėse patikimus asmenis, kurie nuolat informuotų centrą apie politinę atmosferą liečiančią Baltijos valstybes ir organizuotų susitikimus su svetimų valstybių atsakingais pareigūnais, kai ministeris nutaria, jog tokia jo kelionė yra tikrai reikalinga. Maskvoje tokį atstovą jau turime. Vakaruose niekas kol kas negalvoja mūsų vyriausybės atstovų pripažinti. Taigi, laikinai tektų naudotis paslaugom pačios išeivijos vadų ir buvusios laisvos Lietuvos diplomatų. Tik atliekanti diplomatinį darbą užsienyje grupė turėtų būti organizuota ir jai duotos aiškios veikimo instrukcijos. Už r.ministeris pasitaręs su patarėjais, kabinetu ir parlamentu, turėtų savo žinioje tų parėdymų davimą oficialiam ir neoficialiam jo patikėtiniam užsienyje. Tik tada diplomatinė akcija būtų tinkamai koordinuota. Ikišiolinis bėgiojimas atskirų organizacijų vadų į užsieniečių įstaigas su skirtingo tono

prašymais kenkia tinkamos akcijos pravedimui.

Diplomatinėi tarnybai tinka tik asmenys gerai kalbą keleta svetimų kalbų, žiną prieš eidami kabėtis apytikrią galvosena svetimo diplomato-politiko apie pokalbiui liečiamus reikalus, jo argumentų stiprias ir silpnas puses ir sugebą kantriai klausytis prieš pradėdam savo reikalų išdėstymą. Mes negalim svetimųjų priversti priimti mūsų nuomonę. Ką turime daryti, tai subtiliai mėginti palenkti juos į savo pusę. Užsienio politikas lai susidaro išpūdį, kad mūsų lyg tai yra jo pusėje.

Daleidžiant, kad greit sugrius S.Sąjunga ir mūsų valstybė atgaus nepriklausomybę, visvien neapseisim be geros diplomatinės tarnybos, per kurią teks susitarti su Lenkija ir Gudija dėl valstybės sienų, nes yra galimybių, kad abi šios kaimynės, ypač Gudija, galėtų pretenduoti į Vilniaus kraštą ir net pačią sostinę. Su Rusija reikės padaryti sutartį dėl ekonominių santykių, o kartu mums svarbu turėti ją kaip draugingą kaimynę, kuri galėtų užtarti Lietuvą sprendžiant sienų klausimus.

Ypač opus mūsų kraštui yra ekonominis Lietuvos-Rusijos (ar unijos) santykiavimas. Dabar Lietuva gauna iš S.Sąjungos daugiau produktų, negu teikia jai, už vieną milijardą rublių. Po pasirašymo unijos sutarties, kai atsiskaitymas bus tvirta valiuta, Lietuvos metinis deficitas pagal neutralių šaltinių apskaičiavimą, galėtų būti net 3,5 milijardų rublių! Jeigu Mažeikių naftos perdirbimo įmonei būtų palikta pusė išvalytos naftos už jos perdirbimą, aptulėtų benzino išlaidos, kurios, berods, siekia 1 milijardą dolerių. Tik dėl to reikia susitarti diplomatinio keliu. Už pervežimą traukiniais į Karaliaučiaus sritį irgi mūsų kraštas gautų nemažą pajamą, o taip pat ir už vartojimą Klaipėdos uosto, kurio aptarnavimo ypač reiktų reikėtų Gudijai, kuri neprieina prie jūros. Turizmas bus naujas devizų šaltinis, jei šia pramonę gerai suorganizuosim. Lietuvos bendra

produkcija galėtų pakilti kokia 25%, o eksportai visais 50%. Tuo būdu šalis suvestų galą su galu.

Turint tiek neisspręstų uždavinių, verta susirūpinti diplomatinės tarnybos patobulinimu. Mūsų ministerijai reikalinga aiški ir objektyvi informacija iš Vakarų valstybių, Lenkijos, Gudijos ir Rusijos, vietoje bėverčių, dažnai subjektyvių, žinių, kurios galėtų suklaidinti mūsų valdžią. Gi užsienyje turi būti valdžios patikėtiniai, kurie arba būtų kartu išeivijos bendruomenių vadai arba turėtų igaliavimą kalbėti tų bendruomenių vardu. Kitaip svetimo krašto valdžia su jais nesiskaitys, nežūrint bet kokių igaliojimų iš Vilniaus. Išeivija

Ukraina atsisako pasirašyti unijos sutartį. Vietoj to ji nori tapti nepriklausoma su savo kariuomene, savais pinigais ir užsienio politika. Tai galėtų būti sovietų imperijos galas. Už Ukrainos nepriklausomybę dabartinis kompartijos vadas, kuris galėtų būti išrinktas Ukrainos prezidentu šių metų gale.

kiekvienai valdžiai reiškia vienokį ar kitokį balsų skaičių. Nepripažintos nepriklausoma valstybe valdžios igaliotinis dažnai užsieniečiam yra bereikšmis arba net nemalonus svečias. Dabartinį užsienio diplomatijos chaosą reikia kuo greičiau pašalinti suorganizuojant tinkamų darbuotojų tinklą.

Pačios Lietuvos politikos vadovam seksis geriau, kai jie bus subtilesni diplomatai, kai jų užnugaryj stovinti tauta bus vieningesnė ir kai bus geriau suorganizuota užsienio diplomatinės tarnyba

Israelio išsisukinėjimam grąžinti arabų okupuotas teritorijas, atrodo, ateina galas. Po visų suinteresuotų arabų valstybių priėmimo Vašingtono plano susitarimui tarp arabų ir žydų, min.pir. Shamir nesuranda kaip atsakyti nuo derybų su kaimyninėm arabų šalim. Amerikiečių viešoji opinija pradeda nusistatyti prieš buvusius ir dar esančius. S. Amerikos draugus. Jei šį kartą Israelis atsisakytų derėtis, S. Amerikos milijardinė parama Israeliiui galėtų būti sustabdyta. Žydų valstybė išsilaiko tik dėka minėtos ekonominės paramos.



Televizijos ir radijo bokštas Vilniuje. Antano Varankos nuotr.

Mes atlaikysim
Degdami laisvės liepsna
Gorbačovo smurtą
Kauno Daina
Suvienytais balsais mes reikalavsim
taikos dienų, taikos naktų
be tankų svetimų
Ar kaustytų batų, maršo
"greičiau geležis išsilydys į vašką,
ir vanduo virs akmeniu
nei mes atsitrauksime"
Pasaulis girdi mūsų dainą
Ir meldžias už mus
Ir dovanoja mums mintis

Pralaimėjimas reiktų ne vien katastrofą Lietuvai, bet ir daugeliui metų palaidotų viltis pasaulio politiką grįsti teisingumu. Ši kova vyksta ne vien dėl Lietuvos nepriklausomybės, bet ir dėl demokratijos ir teisinių valstybių sukūrimo vietoje sovietinės imperijos monolito. Lietuva yra šios kovos avangarde, todėl į ją taikomi pirmieji smūgiai. Kalbant apie sausio tryliktosios įvykius, galima teigti, kad mūsų kova nėra beviltiška: dvasios jėga atlaikė patį grubiausią militaristinį spaudimą. Mūsų tikslai - ne svetimos teritorijos ir svetimų valstybių turtai, bet žmogaus teisės, demokratija, teisinė valstybė, visuomenė, kurioje kiekvienas surastų savo vietą ir galėtų įprasminti savo gyvenimą. Mūsų kovos priemonės - tiesa, teisė, ryžtas ir, svarbiausia, išmintis. Prieš šį arsenalą yra bejėgė bet kuri karo mašina. Reikia įvertinti ir tai, kad mūsų pusėje viso pasaulio, neišskiriant nė Sovietų Sąjungos, dorų žmonių simpatijos ir parama.

Apie nežinojimo ramybę

„Tebūnie tai rimtesnių susitikimų su visuomene pradžia“, - tokiais žodžiais pašnekesį birželio 27-ąją miesto Tarybos salėje pradėjo deputatas, ekologijos nuolatinės komisijos pirmininkas Julius Baltrukonis.

Daugiau nei tris valandas mėginta aiškintis, kaip toliau gyvensime tokioje užterštoje aplinkoje ir ką daryti, kad situacija keistųsi. Gailia, jog į kvietimą per spaudą atsiliepė ir į renginį atėjo ne itin daug susirūpinusių ekologija, kad atėjo tie, kad ir taip labai gerai žino padėti. Deja, nebuvo tų, kurie ją ignoruoja, prioritetą atiduodami politikai, ekonomikai, prekybai, viskam, tik ne aplinkai, kurioje gyvename. Vien tai, kad iš 91 deputato pasiūlymų atėjo... tik šeši ir tie patys - ekologijos nuolatinės komisijos nariai, patvirtina, jog priešrinkiminiai deputatų pažadai rūpintis žmogumi liko vien pažadais. Ne visi nori dabar apie tai žinoti, išprusti... Jeigu ekologinės situacijos tragiškumo mieste nesupranta medikai, mokslininkai, valdžia, kas lieka daryti ciliniams jo gyventojams?

Geriamu vandeniu laistome daržus, netaupome jo, teršiamo ir nevalome. Ar ne todėl neliko natūralių vandens telkinių?

Gimnazijos gatvėje esančioje Maironio mokykloje mokosi 670 mokinių. Mokyklos aplinka azoto oksido junginiais užteršta 18 kartų viršijant leistinas normas, klasėse - 10 kartų, o triukšmas - 28 decibelais didesnis už leistiną. Tokie dviejų dienų kontrolės rezultatai.

Mūsų mieste nėra jokių sąlygų važiuojantiems ekologiškai švarių transportu - dviračiu. Kaune, kaip niekur pasaulyje, tankiai įrengtos visuomeninio transporto stotelės, o apie maisto kokybę galime spręsti tik pagal tai, kiek matome ir užuodžiame. Išsivystęs pasaulis seniai pamiršo etiliuoto benzino problemas, o mums jis vis dar rožinė svajonė. 600 pasaulio miestų dalyvauja „Sveiko miesto projekto“ programoje. Prieš du mėnesius priimtas į šią programą Petersburgas nusprendė įkurti tarnybą, kuri siekia integruotis į bendrą Europos aplinkos apsaugos sistemą per savaitę, o Kaunas tokį

pasiūlymą antrus metus tebesvarsto. Kol kas ne tik jokios šio projekto įgyvendinimo tarnybos nėra, bet ir programos visuomenė nežino.

Pavyzdžių? Danijoje ekologijos klausimais dirbama racionaliai ir kryptingai: vieno miesto municipalinėje tarnyboje dirba 75 aplinkos apsaugos specialistai, besirūpinantys, jog 300 tūkstančių žmonių gyventų ekologiškai švarioje aplinkoje. Ten pačios įmonės savo noru sąžiningai matuoja taršą, skelbia rezultatus, nes brangina tiesą ir savo prestižą. Gamtą saugo žmonės, kurie joje gyvena, o ne tik agentūrai, departamentų darbuotojai. Sito siekti turėtumėm ir mes.

Tokie svarbūs klausimai, kaip vandens telkinių apsaugos zonos, parkų „raudonosios linijos“, neįdama iš mirties taško vien todėl, kad kai kurie miesto Valdybos skyriai neskuba jų derinti. Todėl išlieka galimybė kilti pilaitėms miesto žaliuosiuose parkuose. Kaip galėjo atsitikti, kad buvusi miesto Valdyba, nederinusi su Ekologijos nuolatinės komisija, Aplinkos apsaugos skyriumi, išleido potvarkį dėl V. Jūro gatvės per patį studentų miestelį? Išsivysčiusiose Šalyse atvirksčiai - tokie miesteliai turi visišką teritorijos autonomiją.

Aplinkosaugininkai, anot J. Simeno, neturėtų būti priklausomi nei nuo miesto, nei nuo Aukščiausiosios Tarybos deputatų

ir paklusti tik gyventojų bei įstatymų valiai. Mąstymo humanizavimas - kultūros reikalas ir yra viena sudėtinių ekologijos dalių. Privalome nuolat galvoti, kaip gyventi, išlikti, neleisti, kad įvyktų ekologinė katastrofa.

Tokias ir panašias mintis išskė pašnekesyje dalyvavę Centrinės mokslinio tyrimo laboratorijos prie Kauno medicinos akademijos mokslinis sekretorius, medicinos mokslų kandidatas R. Daknys, Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos departamento Kauno regiono agentūros direktorius V. Juodis, miesto Tarybos ekologijos nuolatinės komisijos pirmininkas J. Baltrukonis, miesto Valdybos aplinkos apsaugos skyriaus vedėjas R. Vasiliauskas, Lietuvos Mokslų akademijos Ekonomikos instituto daktarantas J. Cepinskis, Aukščiausiosios Tarybos deputatas, Ekologijos nuolatinės komisijos pirmininkas J. Simėnas, kiti dalyvavusieji. Visi jie palaikė nuomonę, kad miestui būtinas savarankiškas Aplinkos apsaugos skyrius, turintis prioritetinę poziciją, taip pat būtina „Sveiko miesto projekto“ tarnyba ir programa. Tai buvo pirmas rimtas pokalbis, bet ne paskutinis. Rudenį galvojama surengti konferenciją ekologijos klausimais, kurioje bus pateikti išsamesni miesto ekologinės būklės rodikliai.

Audronė Vaitkutė
Jonas Valentainaitis

ANGLIJA

Atvyksta lietuviai mokytis. Coventrio Polytechnika priėmė prekybininkų delegaciją iš Lietuvos. Gegužės 12 d. prasidės specialūs biznio menedžment kursai, kuriuose dalyvaus 26 lietuviai, skelbia „Evening Telegraph“.

Toliau jame rašoma, kad dar sausio mėn. sovietų tankai buvo panaudoti Vilniuje sutiūškinti lietuvius saugojančius demokratiškai išrinktąjį parlamentą. Dabar Baltijos valstybė nori skubiai pereiti į laisvos rinkos ekonomiką, kad galėtų visiškai atsiskirti nuo Maskvos.

Coventry Politechnikumo menedžmento kursų lektorius Gordon Jeacock buvo Lietuvos pramonės ministerijos pakviestas atvykti į Vilnių ir skaityti paskaitą naujai įkurtos tarnybų parinkimo direktorių sąjungos nariams.

Gordon Jeacock laikraščiu pareiškė: „sąjungos nariai, kurie atstovauja visas pagrindines Lietuvos įmones, buvo labai nustebinti Coventry Politechnikumo žiniomis ir supratimu Sovietų Sąjungos problemų bei patirtimi, kurią įgijome padėdami kitoms Sovietų Sąjungos respublikoms.“

„Europos Lietuvis“ Nr. 19

POLITIKOS SESELIUOSE

Jei Gorbačioviui pavyktų sudaryti devynių respublikų uniją, joje būtų 3 slavų (Rusijos, Bielarussijos ir Ukrainos) ir šešios musulmonų respublikos (Azerbeidžanas, Kazachstanas, Kirgizija, Tadžikistanas, Turkmenistanas ir Uzbekistanas). Kadangi musulmonai greitai dauginasi, o slavų prieauglio veik nėra, neužilgo unijoj vyratų neslavų žmonės.

Kai S. Sąjungoj tik kalbama apie reformas, Mongolija jas jau įgyvendina. Joj viskas bus privatizuota, išskyrus energiją, vandenį, traukinius, oro linijas ir radiją-televiziją. Mongolijoj, kuri yra Vakarų Europos dydžio, gyvena du milijonai žmonių, Genghis Khan'o palikuonij. Ateinanti mėnesį į Mongoliją važiuoja Japonijos min. pirm. Toshiki Kaifu, pasirošęs padėti atsistatyti šitai šaliai.

Prez. Bush pakartotinai siūnia ultimatumus Irako prezidentui, kad parodytų visas vietas, susijusias su galima atominų ginklų gamyba. Pagal užsienių ekspertų davinius Irakas yra gavęs iš Sov.Sąjungos netinkamo atominų ginklų gamybai mažą kiekį urano ir iš Prancūzijos 12,5 kg koncentruoto urano, kurio neužtektų nė vienai atomei bombai. Vašingtonas, atrodo, nori būtinai bombarduoti visus įtartinus taškus ne tiek dėl atominų ginklų pavojaus, kiek norėdamas pašalinti prez. Hussein'ą. Tuo pat metu amerikiečiai visai nesijaudina, kad Israelis turi 200 atominų bombų!

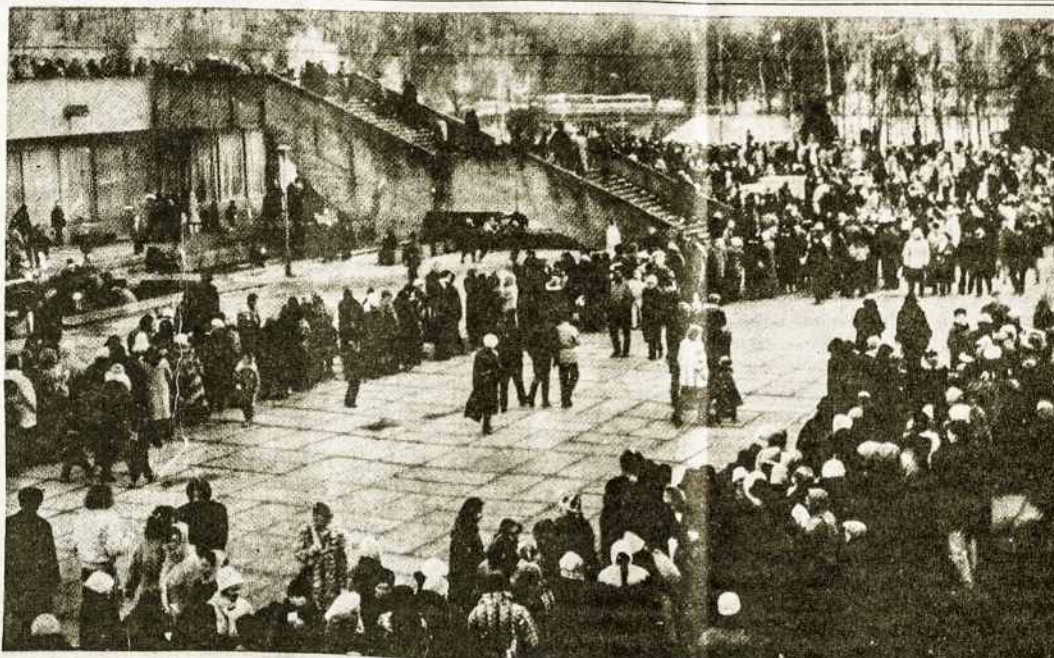
Pasaulio naftos rezervų užteks tik ateinantiam 45 metams. Daugiausiai jų turi Artimieji Rytai, mažiausiai Vakarų Europa. S. Sąjungai jų užteks tik 15-20 metų laikotarpiui.

Jei Sovietų Sąjungos visos 15 respublikų turėtų apmokėti tvirta valiuta jų importus ir gautų tokia pat valiuta apmokėjimą už jų eksportus pagal prof. Philip Hanson apskaičiavimą, Lietuvos deficitas pakiltų nuo 1 milijardo rublių iki 3,5 milijardo.

Londone septynių industrjalinių valstybių vadai pasisakė už reformų tęsimą S. Sąjungoj ir prižadėjo technologinę, gal ir finansinę, paramą. Gali būti, kad ta pagalba pasieks S.Sąjungą per vėlai. Žmonių kantrybė baigia išsekti Sovietų imperijoj.

Sovietų Unijos Nacionalinis Produktas nukrito per paskutinius metus 17%. Tai galėtų neatitikti realybei, nes sovietų firmos, turbūt ir kolchozai, parduoda net pusę produkcijos juodoje rinkoje, ir dėl to nevisi pagaminti produktai figūruoja statistikoje.

Po kelionės į Londoną Gorbačiovas ruošiasi „susitvarkyti“ su komunistų partija. Liepos 25 d. jis paskelbė naują planą, pagal kurį sovietų komunistų partija atsiskaytų nuo marksizmo-leninizmo ir įsijungtų į demokratinę santvarką. Valstybinė ir privati nuosavybės turėtų lygias teises. Laisvi rinkimai ir pluralistinė partijų sistema pakeistų ikšiolinę partinę diktatūrą. Partija persikrikštytų: ji būtų socialdemokratų partija. Gorbačiovas seka A. Brazausko pavyzdžiu. Sovietų kompartija šį kartą suskils į reformistus ir „burokevičius“.



500,000 žmonių aplankė nekaltai žuvusių jaunuolių laidotuvėse Vilniuje.

Geelongo „Vyčio“ vakaras

„Vyčio“ Bowling Vakaras įvyko šeštadienį liepos 6-tą dieną. Tai jau devinti metai kaip šis vakaras yra šios valdybos organizuojamas. Šiose „Ten Pin Bowling“ varžybose dalyvavo apie 70 asmenų iš kurių didesnė pusė buvo jaunimo. Kaip ir pereinamais metais jaunuosius prižiūrėjo ir pamokė „Vyčio“ klubo sporto vadovas Kęstas Obeliūnas ir veteranė sportininkė Liucija Koszela.

Po varžybų visi dalyviai ir remėjai susirinko į Lietuvų Namus karštai vakarienei - iešminei, kurią skoningai paruošė valdybos nariai. „Vyčio“ klubo pirmininkas Stasys Šutas pasveikino visus susirinkusius, išreiškė padėkas sportininkų mamytėm už prisidėjimą produktais ir darbu prieš šio vakaro pasisekimą. Toliau padėjo Geelongo Apylinkės Bendr. Valdybos pirmininkui Otto Schrederiui ir Sąjungos Klubo pirmininkui Juozui Gailiui už leidimą naudotis BBQ ir indais.

Po to „Vyčio“ kasininkui Liudui Bungardai už Quiz loterijos pravedimą ir agentam - pagalbininkam Angelai Freemantle, Liucijai Koszela, Juozui Manikauskui ir kitiem valdybos nariams. Pirmininkas pabrėžė, kad ši loterija, kurioje dalyvauja šimtas narių, klubui yra didelė pagalba šiais sunkiais finansiniais laikais. Sekė dovanų įteikimas varžybų laimėtojams, pradedant su jauniausiais: žem. 10 metų mergaičių laimėtoja, kelinti metai iš eilės, tapo Alita Obeliūnaitė, o berniukų pirmą vietą pasidalino James Watach ir David Napoli. Mergaičių žem. 14 metų grupėje laimėtoja, per mažą skirtumą nuo Astridos Saldukaitės, tapo Lena Renkauskaitė, o berniukų Liam Golding, geresnės sekmės Dariui Sarkiui sekančiais metais.

Moterų grupėje, AŲA Lorraine

Watach pereinamą prisiminimo skydą laimėjo Julie Renkauskas septynių taškų skirtumu nuo Reginos Obeliūnienės.

AŲA Alekso Bratanavičiaus, „Vyčio“ Klubo steigėjo ir garbės nario prisiminimui pereinamą trofėją šiais metais laimėjo Petras Manikauskas. Vyrų pensininkų kova vyko tarp Apylinkės pirmininko Otto Schrederio ir kasininko Adolfo Obeliūno ir Otto įveikė Adolfą septyniais taškais. Otto Schrederis priimdams dovaną, Apylinkės Valdybos vardu padėjo „Vyčio“ pirmininkui Stasiui Sūtiui ir pasveikino valdybos narius už gerai suruoštą vakarą, palinkėdamas sėkmės tolimesniai klubo veiklai, ypač artėjant 41-mai Sporto Svetei Geelonge šių metų

gale. Išlaidom padengti įvyko sekminga fantų loterija; ačiū Liudui Bungardai ir Petrui Manikauskui už paaukotus fantus.

Sekė visų laukiamas Nr. 17 Quiz Loterijos didžiųjų prizų traukimas, kurią pravedė jos organizatorius Liudas Bungarda. Pirmą premiją \$200 laimėjo Nr. 83 Anelė Volodkienė, antrą premiją \$100 laimėjo Nr. 23 - Anna Porter ir trečią premiją atiteko numerui 41 - valdybos vice-pirminikei Genei Valaitienei. Po tų visų ceremonijų, dalyviai dar ilgai vaišinosi, bendravo ir net neblogai padainavo. Buvo gera proga geelongiškiam ir net svečiam iš Melbourne pabendrauti. Tad iki sekančio Bowling Vakarų 1992 metais.

K.S.



Nuotraukoje stovi antroji eilė iš kairės:

Julie Renkauskas, Petras Manikauskas, Otto Schrederis ir Lena Renkauskaitė. Viduryje Liam Golding. Priekyje Alita Obeliūnaitė, David Napoli ir James Watach.

A. † A. Adelė Grigošaitė - Bagušauskienė

Visų mūsų gyvenimas pamažu slenka prie mirties ir atėjus valandai, tenka žengti lemiamą žingsnį - atsisveikinti ir iškelti į amžinybę, į Viešpaties Namus, į Jo prieglobstį. Skaudi ta valanda, bet neišvengiama, atimanti iš mūsų tarpo mums brangius asmenis.

S.m. liepos 21 d. sekmadienį, ramiai užmerkė akis Adelė Grigošaitė - Bagušauskienė. Ji gimė 1897 sausio 31 Kybartuose. Sulaukusi 19 metų ištekėjo už Jono Bagušausko, kuris dirbo geležinkelio valdyboje. Abu susilaukė gražios šeimos; dvejų dukterų ir trijų sūnų. Būdami darbštūs, įsigijo ūkį, kurį vis plėtė, bet karą audra išdraskė šeimai; motina ir trys vaikai atsiduria Vokietijoje, tėvas kažkur Lenkijoje. 1949 metais atvyksta į Australiją ir įsikuria Adelaidėje. Visi būdami darbštūs greitai nugali svetimą krašto sunkumus ir pasistato nuosavus namus.

Sūnui ir dukrai sukūrus šeimas, ji lieka su vyriausiu sūnumi Vladu. Skaudžiai pergyvena dukters Onutės mirtį, kuri mirė 1986 m. Sulaukusi anūkų, juos labai mylėjo, rūpinosi ir stengėsi jiems įdiegti Dievo ir savo krašto meilę ir pagarbą.

Ji pati daug dirbo, kuriant Adelaidės Lietuvos Katalikų Centrą.



Kadangi gyveno čia pat, visus atsilankančius priglaudavo, ypač lietuvius kunigus. Kiek jėgos ir laikas leido padėjo įruošti mūsų parapijos bažnyčią. Ją įruošus, kiekvieną rytą lankė pamaldas, buvo laiminga galėdama, kad ir toli nuo savo krašto, pasimelsti savo gimtoje kalboje, lietuviškoje aplinkoje.

Metams kraunantis silpo jėgos, o lūžus kojai teko ilgai vargti namuose, vėliau prieglaudoje. Sūnūs, dukra ir jų šeimos ją lankė, guodė. Sekmadieniais mūsų klebonas atnešdavo šventą komuniją. Sūnus Vladas ją lankė kasdien ir jos atminimui įruošė Šv. Kazimiero bareljėją mūsų bažnyčios

priekiniame lange. Tai graži ir pilna pasiaukojimo sūnaus meilė motinai.

Adelė iki paskutinės gyvenimo dienos, nors sulaukusi 94 metų, turėjo šviesų protą ir gerą atmintį. Mėgo kalbėtis apie prabėgusį gyvenimą Lietuvoje ir išeivijoje. Jos gyvenimas buvo prasmingas, pilnas Dievo pagarbos ir savo krašto meilės.

Liepos 23 d. atvežti jos palaikai į Sv. Kazimiero bažnyčią, kur sukalbėtas rožinis, o sekančią dieną, po šv. mišių, su ja atsiveikino V. Baltutis, parapijos tarybos vardu ir Salomėja Vasiliauskienė, Adelaidės Lietuvos katalikų draugijos vardu. Palaiduota Centiniali kapinėse. Po laiduotuvių visi dalyviai susirinko šermenims į Šv. Kazimiero parapijos salę

CANBERRA

Nepriklausomos Lietuvos fondui Canberroje aukojė: Pagerbiant AŲA Talią Laukaitienę ir AŲA Bronę Kutkienę \$50 Marija ir Antanas Svedai.

Pagerbiant AŲA Liusę Darguzienę, mirusią USA \$20 Zita ir Zenonas Vičiuliai.

Nuoširdžiai dėkojame aukojusiems.

Fondo Komitetas

Mokslo žurnalai Lietuvoje

Pradėję leisti „Mokslas ir Lietuva“, „Science, Arts and Lithuania“, mes puoselėjame viltį, kad gal apie šiuos žurnalus pasisėks dar glaudžiau suburti viso pasaulio lietuvių mokslininkus, kitus intelektualus, dar labiau paskatinti juos dirbti Nepriklausomos Lietuvos labui, supažindinti pasaulį su mumis, lietuviams, Lietuva, parodyti ką davėme, duodame ir pasiruošę duoti pasauliui ir pan.

Siuo metu baigiamas spausdinti trečiasis žurnalo numeris.

Atgaivinę sovietiniais metais uždrausto žurnalo „Revue Baltique“ leidimą, turime tikslą padėti Baltijos valstybėms geriau pažinti viena kitą, pasauliui - Baltijos valstybes. Tai - politikos žurnalas. Pirmuosius du numerius išleidome fotografiniu būdu. Baigiamas spausdinti trečiasis, kurį skyrėme SSSR nusikaltimams Baltijos tautoms nušviesti. Rengiame ketvirtąjį, kuriame bus pateikta Baltijos valstybių kelio Nepriklausomybės analizė ir t.t.

Būtume didžiai dėkingi, jeigu kas pasiryžtų tapti mūsų žurnalų platintojais? Tokio darbo sąlygas aptartume atskirai su kiekvienu talkininku.

1. „Mokslas ir Lietuva“ index 76736. „Science, Arts and Lithuania“ index 76788 išeina po 4 kartus per metus. Lietuvių ir anglų kalbomis. Žurnalo apimtis - 124 puslapiai, jie talpina apie 300 mašinarščių puslapių teksto ir 150-180 iliustracijų. Vieno numerio kaina užsienyje \$8. Prenumeratos kaina metams \$32 ir \$4 išlaidoms už oro pašta, viso \$36.

2. „Revue Baltique“ index 76765, išeina 3 kartus per metus. Žurnalo apimtis - apie 160 puslapių, talpina apie 320 puslapių mašinarščių teksto. Vieno numerio kaina \$8. Prenumerata metams \$24 ir oro pašta išlaidoms \$3, viso \$27.

3. Už prenumeratą pinigus išsiųsti: Standard Federal Bank 4192 So. Arche Ave., Chicago III 60632-1890 (Litanus account number 1101252374).

Informaciją apie įmokėjimą ir nurodymą kokių adresu siųsti žurnalus praneškite adresu: Lithuania, 232600, Vilnius, Gedimino pr. 3, 21 k. Tel. 613 652, fax. 618964 telex. 261 141 LAS SU Editor-in-Chief A. Liekis. Arba Lithuania, 232001, Vilnius, J. Tumo-Vaižganto, 9/1 Akcinė bendra-vė „Lituanus“, Edmundui Juškiui. Tel (fax) (0122) 224 035.

Pranešimas

Melbournio Pensininkų sekančias susirinkimas įvyks rugpjūčio mėn. 13 d. antradienį, 11 val. Melbournio Lietuvių Namuose.

Melbournio Lietuvių Pensininkų Sąjunga ruošia rugpjūčio mėn 29 d. ketvirtadienį vienos dienos išvyką į Corowa. Kelionės reikalais teirautis pas Povilą Baltutį tel. 699-8419.

John Wilson pavogė vieną specialią plytelę, kurios vartojamas Trident povandeninių laivų išoriniam apdengimui, kad radaras tų laivų negalėtų pastebėti. Anglijos M15 agentai, išgirdę apie Wilsono planą parduoti tą plytelę sovietams už 2 milijonus dolerių, jį suėmė. Wilson gavo 15 mėnesių kalėjimo vietoje dviejų milijonų dolerių.

IS MUSŲ PARAPIJŲ

Melbournas

Australijos gyventojų surašymas rugpjūčio 6 d. antradienį. Į klausimą Nr. 17 kokia religija, Australijos vyskupai primena visiems katalikams, kad į tą klausimą visiems aiškiai įrašyti CATHOLIC.

AUKOS

„Sausio Tryliktosios“ Fondai

\$100 „Bičiulė“ Vic. (200). Po \$20 J.Balbata (90), V.E.Stagai (270), B.V.Vaitkai (80). \$15 A.Rahdon (70). Po \$10 A.Gabicas (15), George Seitz, MCA Keilor. \$4 Anita Eglitis. \$1 P.S.Celnai.

Sirdingai dėkojame,

G. Gasiunienė, Iždininkė

Vilniaus Universiteto Mokslinei Bibliotekai

\$50 „Bičiulė“ Vic. (150).

\$10 J.Grigaitienė (50). Ačiū.

VUMB Bičiuliai

Pagalba Lietuvai

Gauta auka \$100 iš E. Karblane.

P. Jokubaitis

MLB V-bos pirm.

Lietuvos Tautiniam Olimpiniam komitetui

LTOK-tui aukoję - Melbourne: \$50 „Bičiulė“. Adelaidėje: \$10 J.Poškus.

Aukotojams LTOK-to vardu nuoširdžiai dėkoju.

J.Jonavičius LTOK Atstovas Australijoje

Mariją Kazlauskienę mirties šeštoje metinėse rugpjūčio 4 d. šv. Mišiomis prisimena jos dukterė Elena Spokevičienė.

Parapijos išlaikymui \$25 aukoję Stasys ir Regina Rindzevičiai vietoje gėlių Adelaidėje mirus Antaninai Vikienei, \$30 aukoję P.P. Dargis. Ačiū jiems visiems.

Geelonge lietuviškos pamaldos rugpjūčio 18 d. sekmadienį 9.30 val. šv. Jono bažnyčioje.

Pranešimas

Melb. Lietuvių Klubu valdyba reiškia nuoširdžia padėką Australijos Lietuvių Fondui už \$5,000 auką Melb. Liet. Namams. Taip pat, už \$5,000 beprocentinę paskolą. Ačiū V. Jeršovui už paaukotą Lietuvių Namams puikų medžio raižinį. Džiugu, kad mūsų Namai nėra pamirštami.

MLK valdyba

Pranešimas

S.m. rugpjūčio mėn. 18 d. Melbourne Lietuvių Katalikių Moterų Draugija švenčia 40-ties metų sukaktį nuo įsikūrimo pradžios.

Visos narės prašomos tą dieną dalyvauti šv. Mišių aukoje bažnyčioje kartu su draugijos vėliava.

Po to įvyks vaisės Jubiliejinėje Salėje Lietuvių Klubu patalpose. Apie dalyvavimą vaišėse, kartu su vyrais, prašom pranešti Vidai Vaitiekūnienei tel. 379 2325 arba Z.Pranckūnienei tel. 898 4293 iki rugpjūčio 10 d.

LKMD-jos Valdyba

Kviečiame atsilankyti į Melbourne Džiugo Tunto

Pavasario Balių

kuris įvyks š.m. rugpjūčio mėn. 31 d. 7.30 vakare

Melbourno Lietuvių klubo salėje.

Gros Melbourne lietuvių orkestras „Dabar“

Būsit pavaišinti karšta vakariene

Įėjimas 20 dol. asmeniui.

Stalus prašome užsisakyti pas D. ir K. Lynikus tel. 848 5663.

Laukiame visų!

Melbourno Džiugo Tunto Tėvų Komitetas

ALB Švietimo Tarybos pranešimas Nr. 37

1. ALB Švietimo taryba dėkoja Marinai ir Laurie Cox, Julie ir Eddie Juciams, L.K. „Ramovės“ Adelaidės skyriaus valdybai, Kliaudijai Vanagienei už \$50 auką Lietuvos švietimui.

2. Iš kolegės Liudos Skuodienė, Jaunimo kv. 10-27, 235730 Silutėje gavome įdomių žinių:

„...Sutikau vadovauti naujai atidaromai Silutės pradinėi mokyklai. Patalpas paskyrė ypatingas. 1900 m. čia buvo pastatyta ir atidaryta pirmoji Silutėje (Heidekrug) vokiečių pradinė mokykla (Volksschule). 1980 m. šiame pastate įsikūrė bent 10 įvairių organizacijų, pastatas liko be šeimininko ir buvo labai

nugyventas. Nors dar labai daug ko nepadarėme, bet 1990 m. rugsėjo 1-mą dieną mokykla priėmė 400 pradinių klasių mokinių. Sąlygos mažiausias jau neblogos: aktų salė, sporto salė, valgykla ir baigiame ruošti stadioną. Nuo šių metų nutarėme dėstyti anglų ir vokiečių kalbas. Tad Jūs suprasite mano džiaugsmą Jūsų atsiųstomis knygomis. O vokiečių kalbos vadovėlius dovanos buvę mūsų mokyklos mokiniai, gyvenantys Vokietijoje. Prašau paskelbti Australijoje, kad mes norime surinkti visą medžiagą apie senąją mokyklą ir jos mokinius. Prašau visus buv. mokinius atsiliepti.“

3. ALB Švietimo tarybos

pastangomis S.A. Švietimo ministro The Hon. Greg Crafter iškviestas, (J.Staciūnui, ALB A.A.V-bos pirmininkui pažadėjus ministrui, kad „... mūsų bendruomenė suteiks (...) apgyvendinimo ir išlaikymo sąlygas per visą (...) (viešnagės laiką)“ profesoriaus dr. Adomo Butrimo 6 mėnesių oficialus apsilankymas Australijoje baigiasi. Jis išskrenda tėvynėn š.m. liepos 17 d. Malonu pastebėti, kad profesorius sėkmingai atliko įsipareigojimus ir praturtino lietuvių ir australų bendruomenes savo žiniomis. ALB Švietimo taryba dėkoja Švietimo ministrui Greg Crafter už iškvietimą, kelionės nuo Singapūro bei viešbučio apmokėjimą ir dosnų honorarą. Dėkojame bendruomenės organizacijoms, pažįstamiems, draugams, giminaičiams ir ALB Švietimo tarybos nariams už jo globą ir aukas. Dėkojame visiems, kurie taip mieliai priėmė jį savo namuose: P. ir I. Bakšiams, K. Ir D. Dundoms, A. ir V. Janavičiams, K. Kemežiui, O ir J. Maksvyčiams, J. ir T. Reilly, E. ir I. Sasnaičiams, M. ir J. Stačiūnams, N. ir J. Stapleton ir Zitai Vabolienei. Linkime prof. dr. Adomui Butrimui „Gero Vėjo“ ir daug sėkmės šviečiant Lietuvos brangiausią turtą - mūsų jaunąsias kartas! Ačiū, už apsilankymą!

Isolda I. Poželaitė-Davis

ALB Švietimo tarybos pirmininkė

Buvusios ALB Melbourne Apylinkės Kontrolės komisijos pareiškimas

Spaudoje dar vis minima praėjusios Melbourne Apylinkės bendruomenės revizija. Buvusi Kontrolės komisija nesileis į diskusijas šiuo reikalu, tačiau esamoje situacijoje jaučia reikalingumą padaryti šį pareiškimą visuomenės žiniams.

Kontrolės komisija gavusi kopiją rašto, rašyto buvusio Melbourne Apylinkės valdybos nario Krašto valdybai ir jai pasiūlius padarė neeilinę reviziją.

Kontrolės komisijos pareigos yra patikrinti atskaitomybę, reikalui esant bet kuriuo laiku, kad atskaitomybė būtų vedama pagal ALB statuto nurodymus. Nėra Kontrolės komisijos kompetencija

ar atsakomybės kokiems tikslams padarytos išlaidos. Revizijos aktuose buvo išdėstyta atskaitomybės situacija, deja dėl nežinomų priežasčių jokie veiklos ar atskaitomybės pranešimai nebuvo pateikti visuotinio susirinkimo patvirtinimui. Suinteresuotieji be abejoj galėtų gauti revizijos aktų kopijas iš Melbourne Apylinkės valdybos.

Taigi esamoje situacijoje atrodytų kad nebūtų prasminga komentuoti ar atskaitomybės pranešimai buvo patenkinami ar nepatenkinami visuotinam bendruomenės narių susirinkimui.

Buvusi ALB Melb. Apyl.

Kontrolės komisija

Padėka

Edvardui Seženiu mirus, išreiškiu padėką kun. dr. Pranui Daukniui už religinius patarnavimus, už rožančiaus pravedimą, už šv. Mišias ir palydėjimą į amžino poilsio vietą. Dėkoju visiems, kurie jį lankė ligoninėje. Dėkoju Alisai Baltrukonienei už atsisveikinimo žodžius Melb. Pensininkų vardu. Dėkoju visiems aukojusiems šv. Mišioms ir Australijos Lietuvių Fondui. Dėkoju Soc. Moterų D-jai už šermenų paruošimą. Nuoširdus ačiū visiems.

Rūta Kemešis

A. † A. Petru Dikiui

mirus, gilia užuojautą reiškiamė žmonai, šeimai ir draugams.

Canberros Lietuvių klubo komitetas, valdyba ir nariai

Lietuvos spaudos puslapiuose

Respublika, birželio 27 d. Palangos gintaro bagys laukia teismo. Baigtas baudžiamosios bylos dėl Palangos gintaro muziejaus vagystės parengtinis tardymas. Kaltinami yra vilnietis Vladas Mikalauskas, šakietis Voldemaras Algirdas Viliušis, palangiškis Artūras Ulevičius, jurbarkiečiai Artūras Cimielius ir Alvydas Slušinskas. Dviem šakiečiams, Aidiui Barzdaičiui ir Rimantui Stulgaičiui pavyko pasislėpti, galimai jie pabėgo į užsienį. Jeigu juos suras jie bus tardomi atskirai.

Respublika, birželio 28 d. „Kas taps Vilniaus arkivyskupu“

Vatikanas neskuba skirti naujo Vilniaus arkivyskupo. Gandai eina, kad juo gali būti paskirtas Popiežiaus pranciūsus Olandijoje, Audrys Bačkis, arba Vilniaus vyskupas Juozas Tunaitis. Žurnalistams nepavyko pagauti į Lietuvą atvykusį vyskupą Bačkį, bet surado vieną kunigą, kuriam vyskupas Bačkis išsitarė: „Padėtis sudėtinga, sunku būtų priprasti. Bet jei paprašytų, vardan Lietuvos - grįžčiau“. Tai kas turi paprašyti - Lietuvos vyskupai, tikintieji?

Respublika, birželio 29 d.

Vidaus Reikalų ministerija pareiškė, kad būtų neprošal turėti pulkėlių profesionalių policininkų. Policijos akademija mano verbuoti apie 30 moteriškių. Pasklidus šiai žinia jau atsirado apie 400 merginų norinčių stoti į Policijos akademiją.

Policijos akademijos rektorius doc. A. Pumputis sako: „Policijos darbas - mitingų erzelynė, nusikaltėlių gaudymas, patruliavimas ir kitokia daugybė pavoju - kažkaip nesiderina su moteriškumu ...“

Mažoji Lietuva, birželio 12 d. Visas puslapis nuotraukų iš susitikimo su Popiežiumi Lomžoje.

Gegužės mėn pabaigoje į Kaliningrado (Karaliaučiaus) uostą pirmą kartą po II-jo pasaulinio karo įplaukė užsieniečių laivas Latanija, atplaukęs po Panamos vėliava, užfrachuotas danų firmos. Kaliningradiečiai labai džiaugiasi pirmu kontaktu su vakarais.

Surinko A. Kramilius

Nuvažiavusius Australijos lietuvių sportininkus Maskvon KGB agentai ilgai kamantinėjo apie jų kelionės į Lietuvą tikslą. Už tat jie atskrido į Vilnių dieną vėliava.

SYDNĖJUJE

A. † A. Julija Šarkauskienė

Po ilgos ligos birželio 17 d. žemišką kelionę užbaigė 69 metų sulaukusi Julija Gečiauskaitė-Šarkauskienė. Julija buvo gimusi gausioje religingoje Antano ir Matildos Gečiauskų šeimoje, Kybartuose.

Mokykloje ir gimnazijoje priklausė tuo metu populiariai „Angelaicų“ organizacijai. Turėdama gražų balsą, stoja į Kybartų Sv. Cecilijos parapijos chorą, kur susipažinus choristą Antaną Šarkauską, 1937 metais sukuria šeimą.

Sarkauskai susilaukia dviejų sūnų, Jono ir Bernardo. Saugodami savo mažamečių sūnus, artėjant bolševikams antrą kartą į Lietuvą, šeima pasitraukia į Vokietiją. Peržengus Vokietijos sieną, tėvas Antanas paimamas prie apšakų kasimo. Jauna motina Julija su mažamečiais vaikais traukiasi toliau į vakarus. Aplinkui krintant bomboms, jauna motina spaudė prie širdies Aušros Vartų medalikėlį, su kuriuo nesiskyrė visą savo gyvenimą.

Pasitraukus į saugią zoną, per Raudonąjį Kryžių susiranda ir vyrą Antaną. Pasibaigus karui, gyvena Dorferdeno, Zedorfo, Stadės, Diepoltzo ir Falingbostelio stovyklose.

Prasidėjus emigracijai, Sarkauskų šeima pasirenka Australiją ir 1949 metais atvyksta į Sydnėjų, kur jau anksčiau buvo atvykusi Julijos sesuo Ona Grosienė. Laikiniai Sarkauskų šeima prisiglaudžia Grosų šeimoje St. Marys.

Darbšti Sarkauskų šeima įsigyja nuosavą namą Five Dock priemiestyje. Augantys sūnūs - Jonas ir Bernardas seka tėvų pavyzdžiu, stoja į besikuriantį „Dainos“ chorą. Sarkauskų šeima pasidaro Sydnėjaus ateitininkų užėiga, kur vyksta nuolatiniai susirinkimai ir posėdžiai. Po susirinkimų A.†A. Julija visada paruošdavo skanius pietus. Per šiuos ateitininkų susirinkimus sūnūs susipažysta su lietuvaiteimis ir sukuria lietuviškas šeimas. Sūnūs Bernardas susilaukia dukrelės Loretos, o Jonas - sūnaus Antanuko,



kurie tėvų ir senelių pavyzdžiu išauga pavyzdingais Australijoje gimusiais lietuviais.

Neilgai tenka Sarkauskams džiaugtis augančiais anūkais. Miršta staiga Julijos vyras Antanas. Mirusį tėvą netrukus paseka ir jauniausias sūnus Bernardas. Sios skaudžios nelaimės paliesta, Julija palieka vienšalia. Pradedama kamuoti ligos. Aplinkybės priverčia velionę ieškoti globos Slaugų namuose. Velionė, palikęs gimnaziją, išmoko siuvimo ir siuvinėjimo amato. Dirbdama David Jones siuvykloje, turėjo garbės siūti kostiumą Sir Robert Menzies. Būdama Slaugų namuose, velionė siuvinėjo ir daug skaitė lietuviškų knygų ir laikraštų.

Velionė gauna inkstų sukrikimą ir birželio 17 d. palieka šio pasaulio vargus ir ašaras. Po gedulingų pamaldų birželio 24 d., kurias atlaikė Prel. P. Butkus ir kun. P. Martūzas, velionės palaikai buvo palydėti į Rookwoodo Lietuvių sekcijos kapus, kur jau ilsisi jos vyras Antanas ir sūnus Bernardas.

Sydnėj Lietuvių bendruomenės ir ateitininkų vardu su velione atsiveikino A. Kramilius. Į amžino poilsio vietą palydėjome velionę su Marija, Marija ir Tautos himnu. Seimos vardu kun. P. Martūzas padėkojo taip gausiai atsilankiusiems į laidotuves ir pakvietė šermenų pietums į Lietuvių klubą.

Brangi suvalkieta motina, močiute, toli nuo gimtųjų Kybartų, lai būna Tau lengva ši svetinga Australijos žemelė. Išėkis Ramybeje. A.K.

POLITIKA - TAI MENAS

1. Nežinau, ar mano apibrėžimas sutaps su tais, kurie pateikiami enciklopedijose, bet politiką laikau interesu derinimo, o ne priešinio menu. Politikoje dažniausiai dalyvauja dvi arba daugiau suinteresuotų šalių. Kiekvienos - savi tikslai ir uždaviniai, dažnai gana skirtingi. Politikos pareiga - ne ginti savo šalies interesus, net ir prieinančiui konfrontacijai, galinčiai pražudyti tuos interesus, bet neišžadant to, kas svarbiausia, žingsnis po žingsnio įveikti pačius aštriausius prieštaravimus ir susitarti dėl abiem šalims priimtinių dalykų. Šiuo požiūriu politika primena biznį - partneriai, siekdami naudoti vienas kitą, gali užimti pačią griežčiausią poziciją, bet dėl to jie tik praranda viską - sandėris nepavyksta. O jeigu jie rastų bendrą kalbą, nauda galbūt būtų kiek mažesnė, bet užtat abipusė. Manau, kad šitas principas mums dabar itin svarbus tiek santykiuose su Rytai, tiek su Vakarais. Tarkim, pagrindinis mūsų siekis - atkurti nepriklausomą savo valstybių statusą. Bet jeigu jau dabar reikalausime visiško diplomatinio pripažinimo, vargu ar iš to kas išeis. Štai kodėl Estijos Aukščiausiosios Tarybos dokumentuose kalbama ne apie valstybę, o apie Estijos Respublikos demokratiką išrinktos Aukščiausiosios Tarybos ir Vyriausybės pripažinimą.

Lygiai taip pat klostosi ir santykiai su SSSR. Estija neatsitiktinai paskelbė pereinamąjį laikotarpį kelyje į nepriklausomybę atkūrimą. Savo tikslo niekada neatsisžadėsi, bet privalome ir esame pasirėngę ieškoti abipusėms priimtinių jos įtvirtinimo būdų: būtent tokia nuostata

atsispindi ir Estijos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos nutarimuose.

2. SSSR prezidento ir devynių respublikų bendras pareiškimas - tai dokumentas, turintis ir mums be galo didelę reikšmę. Jame visiškai akivaizdi tendencija pripažinti, kad šešios respublikos nesirengia prisidėti prie Sąjungos sutarties, ir santykiai su jomis bus grindžiami tais pačiais principais, kaip ir su kitomis užsienio valstybėmis. Viena vertus, tai turėtų reikšti, kad bus atsakyta vartoti jėgą. Bet, kita vertus, iš pareiškimo nevisiškai aišku, kokių būdu bus pereita prie naujos santykių sistemos: geranoriškai siekiant abipusės naudoti ar atvirai konfrontuojant, staiga nutraukiant susiklosčiusius santykius, ypač ekonominius. Atimdama iš mūsų didžiausio palankumo ekonominiuose santykiuose statusą, SSSR vadovybė turėtų panaikinti ir tuos apribojimus - muitines, pasienio punktus, kurie trukdo mūsų ryšiams su Vakarais. Labai svarbu, kas joje paims viršų - sveikas protas, parodantis abipusėms naudingą kelią, ar noras nubauti, net jeigu tai bus nuostolinga ir jai pačiai.

Reikia tikėtis geriausio varianto, bet rengtis blogiausia. Aš pats viliojosi, kad nugalės sveikas protas, kad bus suvokta, jog ekonominiai ryšiai naudingi abiem šalims. Mes pasirėngę tartis dėl pačių sudėtingiausių problemų ir esam tikri, kad jas išspręsti įmanoma tikrai derybų keliu. Ta linkme nukreiptos visos mūsų pastangos, apie tai Respublikos vadovai kalba susitikimuose su aukščiausio rango SSSR pareigūnais.

Estijos Respublikos AT pirm. Arnoldas Ruutelis („Atgimimas“ Nr. 24)

SYDNĖJUJE

Video filma iš Lietuvos

Sydnėje pastoviai parūpina iš Lietuvos Kronikos video filmas, Lietuvos Prekybos atache Viktoras Sliteris. Tai vienas iš nedaugelio bendruomenės narių, kuris savo privačia iniciatyva atlieka atgimstančiai Tėvynei ir mūsų bendruomenei didelius darbus.

Sekmadienį liepos 14 d. Sporto klubo „Kovas“ valdyba su Viktoro Sliterio pagalba Sydnėjaus bendruomenei parodė video filmą iš Rainių miškelio Kankinių koplyčioje šventinimo iškilmės ir Kaune 1941 m. birželio 22 d. žuvusiems sukilimo dalyviams, paminklo šventima. Tarp sukilimo dalyvių žuvo ir Viktoro Sliterio tėvas. Sūnus Viktoras nepamiršo savo tėvo, padėjusio jauną galvą už Lietuvą. Suradęs Lietuvoje skulptorių Viktoras Sliteris

finansavo stilizuoto kryžiaus pastatymą Kaune, ne tik savo tėvo atminimui, bet ir visiems sukilime žuvusiems Kaune.

Rainių Kankinių koplyčia pašventino jau mums pažįstamas vysk. A. Vaičiūnas, dalyvaujant prel. Alfonsui Svarinskui ir daug kunigų.

Kaune Sukilėlių iškilmingas mišias atnašavo prel. A. Svarinkas, giedojo Archikatedros choras ir solistas Virgilijus Noreika.

Šventinimo iškilmės pravedė Lietuvos Šaulių vadas Jankus. Iš Australijos sveikinimus perdavė Melbourne šaulių vardu Lipčienis ir iš Sydnėjaus kalbėjo paminklo fundatorius Viktoras Sliteris.

Po filmos Sydnėje Apylinkės valdybos vardu padėjo A. Kramilius Viktorui Sliteriui, kuris parūpina vis naujų Kronikos filmų iš Lietuvos, ir tuo pareiškė užuojautą dėl žuvusio tėvelio prieš 50 metų Kaune. Kor.

A. † A. Bronius Šidlauskas

Birželio 14 d. Marrickville priemiestyje mirė 81 metų Bronius Šidlauskas, kilęs iš stambių ūkininkų šeimos, Kudirkos Naumiestyje. Augo šešių brolių ir dviejų seserų šeimoje. Gavęs ūkio dalį iš tėvų ūkio su broliu atidaro manufaktūros parduotuvę Kudirkos Naumiestyje ir sėkmingai verčiasi. Buvo vedęs Megdeloną Kudirkaite, dr. Vinco Kudirkos giminatę. Lietuvoje buvo aktyvus šaulys ir

atėjęs bolševikams 1941 metams teko slapstytis nuo neišvengiamo arešto ir deportacijos. Atvykęs į Australiją Bronius stoja į ramovėnų organizaciją ir buvo aktyvus Lietuvių bendruomenės narys. Religines apeigas atliko prel. P. Butkus ir kun. P. Martūzas. Birželio 19 d. buvo palydėtas į Rookwoodo krematoriumą. Su velioniu atsiveikino ramovėnų vardu A. Vinevičius ir Sydnėje Apylinkės vardu A. Kramilius.

Velionis paliko dukrą Ramunę Ripphausen su šeima ir žmoną Magdeloną.

Amžino atilsio mirusiam.

Zinomas amerikietis ekonomikos prof. Sachs, pataria teikti paramą S. Sąjungai, kad išvengtų jojo pilietinio karo arba diktatūros. Tik, sako jis, reikia duoti dalimis: už kiekvieną įvestą reformą duoti tam tikrą sumą, bet ne anksčiau.

Svečias iš Vokietijos Kun. Aleksandras Hoffmann, įšventintas kunigu š.m. birželio 29 d. Munchene, atnašaus šv. Mišias Lietuvių bažnyčioje Londone, liepos 28 d. 11 val. Kun. Aleksandras yra vokietis. Grįžęs iš Sibiro su tėvais Lietuvon, ten išgyveno 9 metus ir mokėsi. Labai gerai kalba lietuviškai. Dabar dirbs Muncheno arkivyskupijoje ir pagelbės lietuvių sielovadoje.

REMK AUSTRALIJOS LIETUVIŲ FONDA

nes jo tikslas yra: Skatinti, remti ir puoselėti lietuvių tautinę kultūrą, mokslą, švietimą, meną ir kitas lietuvių apraiškas AUSTRALIJOS. Fondą stiprinsime ir jį ugdysime, jei įvairiomis progomis jam aukosime, stosime jo nariams ir nepamiršime jo surašydami testamentus. Testamentuose reikia įrašyti tiksliai angliškąjį Fondo pavadinimą ir adresą:

AUSTRALIAN LITHUANIAN FOUNDATION INC.

50 Errol Street, North Melbourne, Victoria.

Visą korespondenciją ir aukas prašome siųsti adresu:

P.O. Box 11, North Melbourne, Vic. 3051

A.L. Fondo Valdyba.